

OSREDNJA KNJIŽNICA V CELJU

Celje - skladišče
D-Per
214/1977

OSREDNJA KNJ. CELJE

St. 3
Leto XXVII
17. 2. 1977

1119770896,3

COBISS

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI EMO CELJE

VEČ KONKRETNEGA IN PRAKTIČNEGA DELA

Pred kratkim je bil sprejet zakon o združenem delu. Sedaj se moramo odločno posvetiti konkretnemu praktičnemu, resničnemu delu, da bi zakon uresničili. Že sami začetni pogovori v zvezi z organiziranjem naslednjega, XI. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije so prepričljivo pokazali, da bo uresničevanje vsega tistega, o čemer smo se dogovorili, kar pomeni tudi uresničevanje zakona o združenem delu, najpomembnejša in najnujnejša obveznost v tem obdobju našega razvoja.

Temu izrednemu pomembnemu stališču, ki je naletelo na vsestransko podporo delovnih ljudi in občanov, predvsem pa komunistov, moramo dodati še eno prav tako znano dejstvo: da bo tudi sam XI. kongres s predvidenim glavnim referatom temeljil na uresničevanju jasno določene in dosedaj široko zasnovane strategije bodočega razvoja socialistične samoupravne in neuvrščene Jugoslavije.

Zaradi vsega tega lahko rečemo, da je ne samo najboljši, temveč tudi edini pravi način priprav za XI. kongres: povečana, razširjena aktivnost vseh komunistov, organizacij in vodstev zveze komunistov in drugih subjektivnih sil za dosledno uresničevanje sklepov X. kongresa, ustave in zakona o združenem delu. To ni nobena pragmatična zahteva po takšnem izpolnjevanju dnevnih tekočih nalog, ki naj bi bilo vestno v »uradniškem« smislu, temveč gre za ustvarjalno opravljanje nalog, ki smo si jih zadali, za revolucionarno opredeljenost in strast, za prizadevanje, da se vsa družbena opravila opravijo odgovorno in uspešno.

Prav tako ne gre samo za to, da moramo besede spreminjati v dejanja, sprejete sklepe in zakone pa resnično oživljati. Ob vsem tem je nujno, da v tem trenutku jasno razumemo, da gre za novo fazo razvoja naše revolucije, v kateri moramo pod vodstvom zveze komunistov mobilizirati celotno fronto organiziranih socialističnih sil in vseh delovnih ljudi za konkretno uresničevanje vsega, o čemer smo se v prejšnjem obdobju dogovorili.

Na to potrebo posebej opozarja začetna praksa v uresničevanju zakona o združenem delu, v kateri je razen vidnih rezultatov opaziti tudi odlašanje in omahovanje. Dejstvo je namreč, da še vedno organizirajo in vodijo dolge razprave o marsičem, o čemer smo že razpravljali, da »razlagajo« že popolnoma jasne, z ustavo in z zakonom o združenem delu popolnoma razčiščene dileme.

Razen takšnih primerov načelne in jalove dolgovestnosti, ki sa-

mo ustvarja viden aktivnosti, pravzaprav pa zanemarja in odlašava v določenih okoljih uveljavljanje nujnih dohodkovnih, proizvodnih, socialnih in drugih problemov, z reševanjem katerih je tesno povezana konkretna uporaba določb zakona o združenem delu. So pa še drugi, še bolj nevarni formalizmi glede uresničevanja zakona o združenem delu. Gre za zanemarjanje črke in duha zakona, za pojave uzurpiranja pravic delovnih ljudi in občanov in njihovih samoupravnih organov. Še vedno se namreč dogaja, da se z napačnim postavljanjem posameznih političnih dejavnikov, bolj pogosto forumov in tako imenovanih političnih aktivov kot pa osnovnih organizacij ZK, sindikata in SZDL, hodi po »krajši« poti v uresničevanju zakona o združenem delu, s tem da se igravajo zbori delovnih ljudi in občanov.

Še vedno, recimo, delujejo tudi po sprejetju zakona o združenem delu, občinski komiteji ZK, ki mislijo, da delajo revolucionarno, če sami prevzamejo odgovornost za oblike združevanja delovnih organizacij. Pozabljajo, da ZK deluje in uresničuje svojo vodilno vlogo v samoupravnem sistemu, ne pa mimo in nad njim. Vsekakor je pomembna ocena komiteja o potrebi po konkretnem združevanju in njegovo vztrajanje, da se komunisti in organizacije ZK z argumenti izborijo za to, da to potrebo razumejo delovni ljudje v ustreznih delovnih organizacijah, da jo sprejmejo. Čisto drugačna pa je stvar odločati v imenu delovnih ljudi, namesto njih in mimo njih. To nikakor nista dve inačici delovanja ZK, ki bi bili enako sprejemljivi. Ena izmed njiju, ista, po kateri delovnemu človeku lahko odvzamemo samoupravne pravice, če to »narekuje« sprejemanje »smotrne« rešitve (v integriranju, delitvi, ob sprejemanju programa proizvodne usmeritve in na drugih področjih samoupravnega odločanja), za Zvezo komunistov Jugoslavije ni sprejemljiva.

Tudi pojavi omahovanja in primeri odstopanja od doslednega uresničevanja ustave in zakona o združenem delu kot tudi pomen vloženi naporov za doseganje začetnih rezultatov narekujejo dolgoročno, potrpežljivo in požrtvovalno delo vseh organiziranih socialističnih sil na čelu z zvezo komunistov. To delo nima in ne more imeti alternative. Poudarjati je treba, da bo tudi XI. kongres ZKJ vse to potrdil in hkrati odprl nove perspektive za uresničevanje teh velikih nalog v tej etapi naše revolucije.

(KOMUNIST št. 5/77)

BILI SO ZELO PRIZADEVNI

Osnovna organizacija sindikata delovne skupnosti skupnih služb si je v lanskem letu mnogo prizadevala, da bi dosegla čimveč uspehov. To potrjuje tudi poročilo, ki je bilo дано na redni letni skupščini.

V preteklem letu je OOS včlanjevala povprečno 660 delavcev. IO OOS šteje 5 članov, nadzorni odbor pa 3 člane. V tem času je imel IO 20 sej. Obravnavana so bila naslednja vprašanja:

— uveljavljanje delegatskega sistema in samoupravnih odnosov,

— reorganizacija SDS,

— uveljavljanje zakona o združenem delu,

— družbeni položaj žena,

— kadrovanje v stalno šolo delegatov,

— ljudska obramba in družbena samozaščita,

— družbena prehrana,

— osnutke in predloge samoupravnih sporazumov,

— sindikalno listo,

— samoupravno in sindikalno organiziranost,

— ustanovitev kluba samoupravljalcev,

— organiziranje razprave o usmerjenem izobraževanju,

— organiziranje razprave o zakonu o združenem delu,

— letovanje naših delavcev v Crikvenici,

— solidarnostne pomoči ob elementarnih nesrečah,

— organiziranje raznih družbenopolitičnih akcij, kot so: posojilo za ceste, referendum za samoprисpevek II in drugo,

— preventivno zdravljenje naših delavcev,

— organiziranje javne razprave samoupravnega sporazuma o delitvi sredstev dohodka in OD, po vseh SDS in samoupravnih organih,

— denarna pomoč socialno šibkim in bolnim članom sindikata ter o vseh drugih vprašanjih, pomembnih za delo in življenje naših delavcev.

Po vseh vprašanjih so bili sprejeti ustrezni sklepi, ki so bili v večini primerov tudi uresničeni. Potrebno je kritično in objektivno oceniti dejavnost naše OOS v preteklem letu. Le s skupnimi prizadevanji bomo odpravili ugotovljene pomanjkljivosti, pozitivne dosežke pa naprej razvijali in v vsakodnevni praksi tudi dosledno uveljavljali.

Preteklo obdobje je značilno po organiziranosti in zavzetosti vseh družbenopolitičnih in samoupravnih sil v skupnih službah in v delovni organizaciji kot celoti. Ugodne pogoje za nadaljnje razvijanje samoupravljanja nam dajejo sklepi 8. kongresa ZSS, nova ustava in pa predvsem zakon o združenem delu. Zakon o združenem delu sicer ne omenja povsod direktno naloge in vloge sindikata.

Vendar posredno omenja povsod vlogo in delovanje sindikata na vseh področjih samoupravljanja oziroma povsod tam, kjer so zastopani interesi delavcev. To je bistvena naloga sindikata. Zato bodo naša prizadevanja tudi nadalje usmerjena na področje tistih dejavnosti, ki v največji možni meri lahko vplivajo na hitrejši in vsestranski razvoj in napredek naše OOS SDS SS in DO v celoti. To so zlasti področja, za katera smo dolžni podati kritično oceno in se zavzemati za njihovo ustrezno rešitev.

Razvoj in uveljavljanje samoupravljanja in delegatskega sistema

Dosedanja praksa je pokazala, da se kljub hotenju in volji posameznikov, samoupravljanje v vsakodnevnem življenju prepočasno uveljavlja v smislu nove ustave, predvsem pa zakona o združenem delu. Več ali manj se za to rešujejo v ozkih krogih ali na posameznih organih, manj pa na zborih delavcev. Prav zaradi tega je neupravičljivo mrtvilo pri delovanju samoupravnih delovnih skupin. Pred sprejemanjem pomembnejših sklepov bi tudi DS TOZD in poslovni odbor morala zahtevati mnenje in predloge zborov delavcev, kar se v dosednji praksi ni vselej dogajalo, zaradi česar zbori delavcev niso zaživel in hotenja delavcev niso prišla do tiste veljave, ki bi jo naj zbori delavcev imeli. Samoupravni in poslovni organi so dolžni spoštovati in uveljavljati utemeljene sklepe osnovne organizacije sindikata (OOS). Če samoupravni ali poslovni organ odkloni uveljavitev nekega sklepa sindikata, ki je utemeljen, je OOS dolžna podati javno politično kritiko temu organu in sprožiti postopek za izločitev takšnih organov ali posameznikov (zakon o združenem delu).

Tudi z načinom in vsebino dela splošne delegacije splošnih interesnih skupnosti (SIS) ne moremo biti zadovoljni. Sodelovanje med OOS in splošno delegacijo SIS v preteklem obdobju praktično ni bilo. Posledica tega je bila, da se delegati niso redno sestajali pred sejami SIS in da so se seje skupščine udeleževali več ali manj eni in isti delegati. V prihodnjem obdobju je potrebno vložiti več naporov v pretok informacij med delegati in delavci, kajti delegatski sistem se prične pri samoupravnih delovnih skupinah. Delegati so tisti, ki morajo dati smernice svojim delegatom za njihovo delovanje.

Načrtovanje in poslovanje

Glede načrtovanja in poslovanja v samoupravni delovni skupnosti doslej ne moremo biti zadovoljni, ker delavci niso bili osnovni nosilci načrtovanja. Premalo so sodelovali in bili angažirani pri izkoriščanju zmogljivosti in zagotavljanju takega postopka za sprejemanje načrtov, da bi bili sprejeti šele po javni razpravi delavcev.

O letnem in srednjeročnem načrtu razvoja delovne organizacije (DO) so delavci premalo seznanjeni, prav tako tudi s srednjeročnim razvojem občine in republike, zato se manj aktivno vključujejo v prizadevanja za njih realizacijo, čeprav bi bilo nujno, da bi vsi programi morali biti odraz volje in hotenj vseh delavcev Programi morajo biti

(Nadaljevanje na 2. strani)

Bili so prizadevni

(Nadaljevanje s 1. strani)
načrtovani tako, da bodo življenjski standard in ustrezne delovne razmere cilj, tehnologija pa sredstvo za doseg tega cilja. Prav tako bi se tudi socialna politika morala uveljaviti kot temeljna sestavina razvoja DO in posameznih organizacij združenega dela. Ugotovimo lahko, da je naša DO zaključila poslovanje v preteklem letu s precejšnjo izgubo. Prav to pa naj obvezuje, da v letošnjem letu z združenimi močmi pristopimo k saniranju takšnega stanja.

Izobraževanje in štipendiranje

Izobraževanje in štipendiranje že zaposlenih delavcev je večkrat problematično, pričevanje nujnih profilov delavcev in ustreznega prostora za praktično poučevanje. Glede štipendiranja in odobravanja olajšav pri izrednem študiju že zaposlenih delavcev se prav tako kažejo pomanjkljivosti, kljub številni družbeni kritiki pa tudi kritiki delavcev. Ta pomanjkljivost je v tem, da se štipendira oziroma odobrava razne olajšave delavcem, ki se šolajo ali drugače usposablajo za tiste profile, ki za TOZD ali DO niso potrebni. To pa pomeni podpirati nenačrtno izobraževanje in usposabljanje. Negativne posledice so vidne po končanem šolanju, ko za presežek kadrov niso zagotovljena delovna mesta, nam pa zmanjka nujno potrebnih ustreznih profilov, ki jih že danes pogrešamo. Pri tem ne gre za odrekavanje pravic do pridobitve višje šolske izobrazbe, temveč za spremembo odnosa do načrtnega pridobivanja potrebnih kadrov in s tem tudi do smotrnega in koristnega vlaganja družbenih sredstev.

Oddih in rekreacija

Na področju oddiha in rekreacije naših delavcev je bilo že veliko storjenega. Kljub temu pa z doseženimi rezultati ne moremo biti zadovoljni, ker organiziranemu oddihu in rekreaciji naših delavcev in njihovih družin niso posvečali tiste pozornosti, ki bi jo glede na pomembnost tega področja morali. To področje je v večini primerov privilegij ožjih krogov naših delavcev. Prepuščeno je trenutnim razmeram in kampanjskemu delu, kar ima za posledico nesodelovanje mase ljudi, delavcev in njihovih svojcev. Začeti moramo z organiziranim delom, ki bo pritegnil delavce k množičnemu sodelovanju. Oddih in rekreacija sta pogoj za dobro počutje naših delavcev, kar obenem zagotavlja boljši delovni uspeh. Zato moramo zagotoviti organizirano načrtno delo in vpliv delavcev pri ustvarjanju možnosti za množičen oddih in rekreacijo.

Kulturno življenje

Iz dosedanjih ugotovitev izhaja, da so naši člani redki obiskovalci kulturnih prireditev, čeprav je bilo že veliko storjenega za sprejemljivejše oblike in načine dela

zaradi vključevanja čim večjega števila delavcev v kulturna dogajanja v občini in regiji. Manj pa je bilo storjenega za notranjo organiziranost kulturnega življenja naših delavcev. Prav tako ni bilo veliko narejenega glede vzbujanja interesa delavcev za dobro knjigo, ki naj bi postala bolj dostopna vsem delavcem. DS ni v preteklem obdobju niti enkrat obravnaval kulturne razmere v skupnih službah. Vsaka samoupravna delovna skupina (SDS) v skupnih službah ima svojega kulturnega animatorja. V bodoče se bodo morali organizirano zavzemati za večji obisk kulturnih prireditev, za sodelovanje delavcev v amaterskih kulturnih skupinah in kulturno prosvetnih društvih, ki bi jih naj ustanovili tudi delavci sami v skupnih službah oziroma DO, za zaposlitev poklicnega organizatorja kulturnega življenja, za širitev Prešernove družbe itd.

Družbenoekonomski položaj žena

OOS naj bi se vključile v akcijo za uresničevanje novega ustavnega položaja žena v naši samoupravni socialistični družbi. Kljub doseženim vidnim uspehom, v ekonomskem, političnem in družbenem položaju žensk, ne moremo biti zadovoljni, ker še vedno niso ustrezno rešene problematične zadeve glede kvalifikacijske strukture, skrbi za otroško varstvo, večjega sodelovanja žensk pri samoupravnem ter političnem odločanju itd.

Zato naj bi bila naša trajna naloga, da bi naša aktivnost bila usmerjena k družbenoekonomskemu položaju žena in analizi njihove samoupravne in politične udeležbe v konkretnem delovnem okolju.

Obveščanje in samoupravno komuniciranje

Zakon o združenem delu pravi, da mora biti sistem obveščanja organiziran tako, da ob pravem času obvešča delavca o vseh vprašanih, ki so pomembna za delavce. O vsem, kar je obveščen delavec, mora biti obveščen posebej sindikat, čeprav so o vseh pomembnejših vprašanih v naši DO delavci obveščeni v našem internem glasilu Emajlirec, ta še vedno ne more nadomestiti živega stika med ljudmi in samoupravnega povezovanja na vseh ravneh. Poboljšanje stanja obveščenosti in samoupravnega povezovanja pričakujemo z oživitvijo delovanja samoupravnih delovnih skupin, v katerih bodo zbori delavcev zaživeli, se lažje sklicevali ter učinkovitejše razpravljali o vseh vprašanih glede življenja in dela naših delavcev. To pa praktično pomeni resnično uveljavitev volje in hotenj delavcev, pomeni uresničitev zakona o združenem delu.

Ob koncu obširnega poročila so sprejeli tudi zaključek ki ga v celoti objavljamo.

Uspešno premagovanje številnih težav v najtežjih časih in raz-

merah je pozitivna značilnost, svojstvena za delavce tega, ena izmed najstarejših podjetij v Sloveniji in Jugoslaviji. To enotnost in vztrajanje pri premagovanju številnih težav je potrebno še nadalje krepiti in se zavestno vključiti v prizadevanja za spremembo razmer ter lepši jutri. Prav zaradi tega poročilo kritično obravnava obstoječe razmere z namenom, da bi pomanjkljivosti v bližnji prihodnosti odpravili ter določene naloge uresničili v zadovoljstvo vseh naših članov DO in družbene skupnosti. Na poti uveljavljanja določil zakona o združenem delu, uveljavljanja in utrjevanja samoupravljanja v praksi ne smemo dopustiti odstopanj. Menim, da bi morali delovati preventivno, to je tako, da nas dogodki ne bi presenečali. Sebe in samoupravnih organov ne moremo izvzeti od odgovornosti za obstoječe razmere in krivdo valiti na nekoga izven nas. Tako obnašanje kaže, da nismo uresničili možnosti našega vpliva na

določanje poslovne politike DO, zato vse breme odgovornosti enostavno prelagamo na ramena drugih. Zavedati se moramo, da smo tako za dobro, kot za slabo odgovorni sami, in da je življenjski standard ter razpoloženje naših članov odvisno od dela naš vseh. Pri ocenjevanju stanja moramo biti objektivni, ker le objektivna kritika pomeni prispevek k razreševanju slabosti in pomanjkljivosti. To pa je bil tudi namen tega poročila, v katerem sem zavestno izpustil številne kazalnike, ker je za našo aktivnost pomembna vsebina dela, poznavanje problematike, pomanjkljivosti in ciljev.

Poročilo zaključujem s pozivom vsem članom OOS, da se tvorno vključujejo v skupna prizadevanja za boljše gospodarjenje in poslovanje v poslovnem letu 1977 ter vsak po svojih umskih in fizičnih sposobnostih kar največ prispeva za lepši jutrišnji dan.

DEJAVNOST KOMITEJA ZK

Na četrti redni seji je komite ZK obravnaval več zadev. Pregledali so izvršitev sklepov zadnje seje komiteja in pregledali ter ocenili delo nekaterih komisij. Zelo plodna je bila razprava o uskladitvi samoupravnih aktov z zakonom o združenem delu, ter razprava o sistemizaciji delovnih mest.

Komite je razpravljal tudi o delovanju aktiva zveze rezervnih vojaških starešin in o programu dela tega aktiva. Največ razprave pa je bilo o oceni poslovanja in sanaciji podjetja. Poleg tega je komite razpravljal še o raznih drugih zadevah ter sprejel o vsem kar je bilo na dnevnem redu konkretne sklepe ter ugotovitve, ki jih v celoti objavljamo.

Sklepi 4. redne seje komiteja OZD EMO

Po poročilih sekretarjev osnovnih organizacij ZK in zadolženih članov tovarniškega komiteja ZK za določene osnovne organizacije ZK tovarniškega komiteja o programu dela, ki je bil zastavljen na 2. redni seji točka 4, se ugotavlja, da so sklepi delno izvršeni, vsebinsko pa še niso izpeljani.

Sekretarji osnovnih organizacij ZK morajo sestaviti do 2. 2. 1977 konkretne akcijske programe o njihovem delu ter sodelovanju z vodstvenimi strukturami, ki niso člani ZK.

Diskusija je tekla tudi o mladih komunistih in članih Zveze socialistične mladine Slovenije, kateri niso dovolj aktivni. Sekretarji morajo iz njihove sredine najti aktivnega mladince v TOZD in ga posebej pridobiti, da spodbudi aktivnost mladine. V TOZD posode bo to nalogo prevzel tovariš Drame Hinko.

Predsedniki komisij tovarniškega komiteja, ki so bile formirane na 2. redni seji, podajo poročilo o dosedanem delu komisij. Tovarniški komite sprejme sklep, da se mora za normalno delo izdelati konkretne akcijske programe do 2. 2. 1977.

Ugotovljeno je, da je usklajevanje samoupravnih aktov z zakonom o združenem delu zelo ob-

sežna in zahtevna naloga, pri kateri ima odločilno vlogo sindikat ter tovarniški komite. V bodoče morata stalno spremljati vlogo in bdeti nad sprejemanji vseh samoupravnih aktov in izvajanjih referendumov, ki pa jih ni malo.

Tovarniški komite vzame na znanje, da je bila sistemizacija delovnih mest, izdelana v sektorju poslovne koordinacije od ustavnega sodišča razveljavljena, češ da je to nezakoniti samoupravni akt. Po predhodni razpravi se ugotavlja, da so družbenopolitične organizacije v času sprejemanja tega akta strokovne službe opozorile, da to ni v skladu z ustavo, zato se sklene: družbenopolitične organizacije so bile v svoji zahtevi premalo odločne, strokovne službe pa niso upoštevale Ustave SRS (196 čl. 1 odst.), zato tovarniški komite predlaga nezaupnico tem službam, glavni direktor pa naj uvede nadaljnji postopek.

Tovarniški komite sprejme sklep, da se pripravi akcijski program za delo Združenja rezervnih vojaških starešin v OZD EMO, hkrati pa se ustanovi iniciativni odbor, ki ima nalogo, da popestri aktiv tega združenja z novo sprejetimi člani v ZK.

V iniciativnem odboru so: tov. Magdič Boris, Peternel Franjo st., Tomelj Marjan.

Podana je bila informacija o izgubah po TOZD v OZD EMO. Tovariš Krebs prebere informacijo o izvršenih akcijah za izdelavo sanacijskega programa za pokritje izgub.

Sklene se, da se prva seja tovarniškega komiteja posveti sanaciji EMO. Direktorji TOZD in sektorjev morajo podati razvojno perspektivo EMO. Prav tako se (Nadaljevanje na 4. strani)

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

V naši delovni organizaciji je izobraževanje odraslih že tradicija. Začetki segajo tja v prva leta po vojni, zlasti pa se je izobraževanje razmahnilo po letu 1950, ko je bil izvoljen delavski svet. Ta je že v začetku začrtal smernice izobraževanja odraslih na posameznih delovnih mestih. Ena izmed prvih oblik izobraževanja je bila tako imenovana PIV metoda, po kateri so delavci prišli do najnovejšega znanja za opravljanje konkretnega dela na določenem delovnem mestu.

Terezija Sumrak: »Več skrbi za strokovno izobraževanje žena...«

Ko pišemo o izobraževanju odraslih, ne smemo izpustiti veliko prizadevanje za tako izobraževanje, ki ga je pokazalo naše društvo ljudske tehnike. V povojnem obdobju je vzgajilo mnogo kvalificiranih delavcev iz raznih poklicev. Zlasti so poznani uspehi, ki so bili doseženi na področju varenja, emajliranja in drugih dejavnosti, ki se pojavljajo v procesu naše proizvodnje.

Naš oddelek za izobraževanje si tudi danes mnogo prizadeva, da bi doseglo primerno strokovno ali splošno izobrazbo čim večje število naših delavcev, zlasti nekvalificiranih in polkvalificiranih, ki nimajo dokončane niti osemletke. Izračunano je, da je pri nas zaposlenih okrog 40% delavcev in delavk, ki nimajo dokončane osemletke. Tem skušajo delavci v našem oddelku za izobraževanje pomagati, da se dokopljejo do ta-

Fanika Gros

ko zaželenega spričevala o končani osemletki.

Za dokončanje osemletnega šolanja se zanimajo tudi izven našega podjetja. Tako je v lanskem letu pisal o tem časopis »Naša žena«. Ne bo odveč, če povzamemo nekaj ugotovitev iz članka, ki je izšel v eni izmed številčk »Naše žene v preteklem letu.

Med delovnimi organizacijami, ki so se odločile za izboljšanje izobrazbene ravni zaposlenih, je tudi tovarna EMO iz Celja. Kot je povedal Jože Černelč, referent

še osnovne šole nimaš!« je bila kaj pogosta opazka, če je kdaj izrekla kakšno pripombo. Betka Savski pa je povedala, da si je vedno želela končati vsaj osemletko. Doma je bilo pet otrok in ni bilo denarja, da bi obiskovala višje razrede osnovne šole, saj v njihovi vasi takrat ni bilo popolne osnovne šole. Terezija Sumrak pa se je odločila za šolo iz želje po večjem znanju. Sicer je obiskovala že tudi strojepisni tečaj. Če bo uspešno končala šolo in ji bo čas dopuščal, pravi, da bi se rada odločila še za nadaljnje šolanje. Delovni invalid je in v EMO dela že petnajst let na istem delovnem mestu; z nadaljnjim šolanjem bi si rada pridobila možnost za lažje, njenemu zdravju bolj primerno delovno mesto.

Menile so, da jim končana osemletka ne bo prinesla višjega osebnega dohodka oziroma boljšega delovnega mesta. Njihova delovna mesta zaenkrat ne zahtevajo popolne osnovne šole, ker so le polkvalificirane delavke. Zato je pri njih toliko pomembnejša želja po znanju, imeti vsaj osnovno šolo. V pogovoru so povedale, da je prav med mladimi ženskami veliko zanimanje za izobraževanje, zato se je zanj tudi odločila večina mladih. Resda ne pričakujejo boljšega delovnega mesta pač pa drugačen odnos v kolektivu. Dejale so, da bi bilo koristno, če bi se vsaka ženska šolala, se poskušala izobraževati, saj bo lahko tako uspešneje uresničevala svoje pravice samoupravljalke. Izobražena bo tudi lažje

Poleg večjega števila žensk so tudi moški, ki si prizadevajo končati osemletko. Eden izmed njih je Drolle Jože iz surovinskega obrata. Še malo truda pa bo zaključil šolanje. V pogovoru nam

Vizjak Slavko: »Izobraževanje odraslih je nujno...«

je povedal, da se izobražuje zato, da bo lahko bolje koristil svoje znanje na delovnem mestu. Sicer pa je nujno potrebno, da vsak delavec dokonča osemletko, kajti naš samoupravni sistem zahteva širšo razgledanost samoupravljalcev, osemletka pa je dobra podlaga za nadaljnje strokovno in splošno izobraževanje.

Ko pišemo o problematiki izobraževanja odraslih, ne smemo pozabiti naših res prizadevnih so-delavcev, ki imajo v oddelku za izobraževanje odgovornost in

Jožica Bratina: »Z dobro voljo se doseže marsikaj...«

reševala probleme, s katerimi se srečuje, in ne bodo je mogli več podcenjevati.

Ni pa lahko uskladiti delo v tovarni, obveznosti do družine in šolanje, so menile. Otroci so zdaj nekoliko prikrajšani, ker se jim ne morejo toliko posvečati. Učijo se navadno zvečer. Toda če je doma razumevanje, kar so vse potrdile, potem je lažje. Predvsem pa so vse zelo vesele iniciative delovne organizacije, da je organizirala šolanje. Delovna organizacija namreč krije stroške šolanja, delavci sami pa kupujejo učbenike.

skrb za izpopolnjevanje znanja odraslih. Vodja oddelka inženir Slavko Vizjak se že dolga leta ukvarja z izobraževalno dejavnostjo. Večkrat pa naleti na nerazumevanje pri strokovnih službah, ko si prizadeva za odpravo raznih ovir, ki nastopajo. Ob obisku nam je povedal, da niti telefona nima. Tega so namreč kdo ve zakaj odklopili, ko se je oddelek preselil v bivše poslopje industrijsko kovinarske oziroma sredklopila pošta nekaj mesecev po selitvi. Upajmo, da se mu je želja po telefonu, brez katerega si

(Nadaljevanje na 5. strani)

Dejavnost servisne službe

Naša proizvodnja dela največ artiklov za široko potrošnjo. O tem, naj bodo naši izdelki res kvalitetni, da bodo zadovoljili potrošnika, smo že večkrat pisali. Potrošnika pa ščitijo tudi zakonski predpisi, zlasti zakon o blagovnem prometu. Z njegovo uveljavitvijo dobiva naša servisna služba nove dokaj obsežne odgovornosti do tistega, ki kupi naš izdelek, ki pa ima morebitne pomanjkljivosti, katere je treba čimprej popraviti oziroma odpraviti. Taki dejavnosti je namenjena naša servisna služba, ki si je v letih svojega delovanja pridobila mnogo izkušenj na domačem tržišču.

Po zakonu, ki smo ga omenili, bo vsak kupec mnogo bolj zaščiten, kot je bil doslej, kar pomeni, da morajo tozdi izdelati svoje izdelke, ki bodo po obliki privlačni in visokokvalitetni.

Zakon določa, da morajo imeti proizvajalci na razpolago vse potrebne rezervne dele za posamezne izdelke, ki jih bo lahko kupec kupil bodisi v trgovini ali pa v naši servisni službi. V nasprotnem primeru bodo tržne inšpekcije prepovedale prodajo takih izdelkov, za katere ni na tržišču na razpolago določena količina rezervnih delov. Naj omenimo, da je do take prepovedi že prišlo pri prodaji nekaterih avtomobilov.

Pomanjkljivosti, ki se pojavljajo na izdelkih, bodo morale odslej biti v najkrajšem času odpravljene.

Naša servisna služba, ki je razdeljena na servis za kotle za centralno kurjavo in servis široke potrošnje bo torej imela v letošnjem letu obilo odgovornega dela. Tega pa bo toliko manj, kolikor bodo naši izdelki skrbno izdelani in preizkušeni preden gredo na tržišče.

Servisna služba ima pogodbene servise v vseh večjih mestih po Jugoslaviji. Te servise bomo morali dobro založiti z vsemi potrebnimi rezervnimi deli, ki bodo na razpolago v centralnem skladišču servisne službe v Celju.

Omeniti moramo, da uživa ugled pri potrošnikih le tisti servis, ki hitro in kvalitetno opravi svoje delo tako, da je potrošnik zadovoljen in se na servis obrača z zaupanjem, da mu bo ta hitro in učinkovito pomagal. Taka dejavnost servisa si kaj hitro pridobi tudi zaupanje pri velikem številu potrošnikov zaradi česar gredo izdelki na tržišču bolje v prodajo.

Znano je, da uvažamo nekatere dele za naše izdelke, zlasti za ogrevalne naprave. Takih delov

včasih v servisu primanjkuje. Odslej ne more biti več vprašanje teh delov. Treba jih bo imeti določeno količino na zalogi, kajti v nasprotnem primeru se lahko zgodi, kot smo že omenili, da tržna inšpekcija ustavi prodajo izdelkov, za katere ni na razpolago določena količina rezervnih delov. To velja pri nas zlasti za ogrevalne naprave, ter nekatere druge artikule za široko potrošnjo.

Sodelavci pri naši servisni službi so nam povedali, da imajo še vedno velike težave glede nabave rezervnih delov, ki je zelo netočna in nepravočasna. To pomanjkljivost bo treba energično odpraviti, če hočemo ohraniti težko pridobljeni renome na tržišču.

Za učinkovito delovanje servisne službe je potreben dobro organiziran strojni park. V vozilih morajo biti poleg orodja tudi rezervni deli, ki jih serviser potrebuje pri raznih popravilih. Kar se tiče kadra, mora biti ta dobro izvežban, požrtvovalen in pošten, pripravljen storiti vse, kar je v njegovi moči, da zadovolji potrošnika.

Čprav je imela servisna služba dokaj težav pri svojem poslovanju v lanskem letu, smo se lahko ob pogledu na številna pisma potrošnikov prepričali, da je delovala zelo uspešno. Potrošniki se v pismih zahvaljujejo za hitro in učinkovito pomoč in želijo, naj se njihova pisma objavijo. Nekatera pisma potrošnikov smo v lanskem letu tudi objavili, vseh pa ne moremo, ker jih je veliko.

Ne bo odveč, če omenimo tudi to, da servisna služba ni v našem samoupravnem sistemu neke vrste »pastorek« ali nebodigatreba. Ona je lahko učinkovita le ob vsestranski pomoči tozdrov in strokovnih služb, saj je njeno delo take narave in njeno poslovanje tako pestro in obsežno, da ima stične točke z malodane vso gospodarsko dejavnostjo v OZD EMO. Bodimo torej v bodoče bolj pozorni do njenega poslovanja, prisluhnimo potrebam in ji pomagajmo.

ej

Dejavnost komiteja ZK

(Nadaljevanje z 2. strani)

moramo dogovoriti o nadaljnjem združevanju v ZP ISKRA.

— o —

Slovensko društvo za poklicno usmerjevanje je poslalo OZD EMO dopis, v katerem predlaga tov. Staneta Veninška za odlikovanje na področju kadrovske politike. Na podlagi razprave se sklone, da z ozirom na poslovne uspehe OZD EMO, katerih bist-

veni vpliv nosi kadrovska funkcija ter zaradi razprav občinskega in tovarniškega komiteja ZK o problemih kadrovske-organizacijskih sprememb v delovni organizaciji tovarniški komitej meni, da uspehi del na tem področju niso tako uspešni in ne podpira odlikovanje tov. V. S.

Sekretar
Anton Krebs l. r.

Izobraževanje v letu 76

Navkljub oviram, kadrovskim težavam, preselitvi, neurejenim delovnim pogojem in nerazumevanju, beleži izobraževalna dejavnost precejšnje uspehe v preteklem 1976 letu na področju izobraževanja in usposabljanja kadrov v delovni organizaciji kot celoti.

Zunanje izobraževanje

Na razne tečaje, seminarje, posvetovanja in simpozije smo poslali in sicer:

— strokovnega značaja	73 delavcev
— družbeno političnega značaja	252 „
— v šolo za delegate	71 „
skupaj:	396 delavcev

Notranje izobraževanje

Interno za potrebe posameznih TOZD smo izvedli 18 strokovnih tečajev za ozke profile (interno kvalifikacijo), prekvalifikacijo in podobno (varilci, žerjavisti, vozniki vilicarjev, vlagaci pri stiskalnicah, upravljachi strojev in naprav itd.) katere je obiskovalo skupno 267 tečajnikov od katerih jih je uspešno zaključilo z izpiti 169 delavcev.

Izredno šolanje – študij ob delu

Delavcem, ki se šolajo ob delu smo olajšali šolanje – študij s plačilom šolnine, odobravanjem študijskega dopusta, potnimi stroški in dnevniciami in sicer:

— III stopnja — magistratura	4 delavci
— II stopnja	9 „
— I stopnja	36 „
— Tehniške šole	5 „
— Ekonomska šola	11 „
— Komerzialna šola	1 „
— Delovodske šole	22 „
— Splošna šola — 8 letka	156 „
skupaj:	234 delavcev

Navedenim delavcem je bilo v letu 1976 odobreno skupno 989 dni študijskega dopusta.

Redno štipendiranje

Na osnovi samoupravnega sporazuma o štipendiranju študentov in učencev v SR Sloveniji smo dajali kadrovske štipendije in štipendiramo:

FAKULTETE — VISOKE ŠOLE

III stopnja	1 štipendist
II stopnja	33 „
I stopnja	30 „
Srednje šole	68 „
Poklicne šole	74 „
skupaj:	206 štipendistov

Na eno mesečno prakso smo v letu 1976 sprejeli in razporedili naslednje število učencev in študentov:

— Fakultete — Visoke šole	1 praktikant
— Višje šole	9 praktikantov
— Srednje šole	34 „
— Poklicne šole	48 „
skupaj:	92 praktikantov

Na štirinajstdnevem proizvodnem delu smo imeli 13 dijakov Celjske gimnazije (III letnik).

V letu 1976 smo zaposlili skupaj 37 pripravnikov in sicer:

— Fakultete — Visoke šole	7 pripravnikov
— Višje šole	14 „
— Srednje šole	16 „

od katerih je uspešno zaključilo v teku leta pripravniški staž:

— Fakultete — Visoke šole	3 pripravniki
— Višje šole	6 pripravnikov
— Srednje šole	7 „
skupaj:	16 pripravnikov

(Nadaljevanje na 5. strani)

Izobraževanje v letu 1976

(Nadaljevanje s 4. strani)

Problematika

V obdobju od 1. 1. do 15. 6. 1976 je na področju izobraževalne dejavnosti delala samo ena oseba in sicer vodja izobraževalne dejavnosti ter učitelj praktičnega pouka učencev orodjarjev. Dejavnost se na področju izobraževanja ukvarja z obilico administrativnega dela ne razpolaga pa z delovnim mestom administratorja in ustreznega pisalnega stroja kar bi za tako razvejano izobraževalno dejavnost bilo nujno potrebno. Do konca meseca septembra smo razpolagali samo z eno skromno neustrezno predavalnico v kleti upravnega poslopja, za potrebe teoretičnega usposabljanja. Z oktobrom se je izobraževalna dejavnost EMO preselila v stavbo na Kidričevi 3 po odselitvi Tehniške šole v nove prostore na Lavi. Res smo v tej stavbi pridobili 2 (dve) ustrezni predavalnici za potrebe in razmah teoretičnega poučevanja, vendar se je oddaljenost od Delovne organizacije močno povečala kar delo na področju izobraževanja zelo otežkoča. Da bi lahko nemoteno in kvalitetno opravljali svoje delo v prid vseh zaposlenih in TOZD bi morali biti tudi primerno in sodobno opremljeni z sodobnimi učili in aparaturami že več let glede teh potreb naletimo na gluha ušesa in omalovaževanje s strani odgovornih. Skratka v Delovni organizaciji in TOZD ni razumevanja za tovrstno dejavnost ker verjetno kljub vsemu uspevamo veliko narediti in dosegati vidne rezultate. Od vseh učnih delavnic, ki smo jih imeli nam je ostala še samo učna delavnica za učence poklicnih šol (orodjarje, strugarje, rezkalce, brusilce) pa še ta je vedno bolj utesnjena v prostoru TOZD — Orodjarna. Vse druge učne delavnice za emajlerje in za varilce je Delovna organizacija likvidirala kljub naraščanju potreb po tovrstnih kadrih. Skratka, na vseh področjih izobraževanja v Delovni organizaciji in TOZD potrebe iz dneva v dan naraščajo možnosti pa se prčijo in zmanjšujejo.

-Slavi-

Tridesetletnica godbe

Pred tridesetimi leti so naši delavci ustanovili sedanjo godbo na pihala, ki je v vsej tej bogati do-

lanez Evgen in Renik Franc. V teh 30 letih se je v godbi zvrstilo več dirigentov kakor Pojavnik Stanko, Vodišek Karl, Kos Rafko, Resnik Franc in nazadnje sedanji dirigent prof. Zupanc Franc. Kakor se je menjalo več dirigentov, tako je godba menjala tudi naziv, saj je že bila sindikalna godba, gasilska godba in nazadnje godba na pihala EMO Celje. Vseskozi se je godba srečevala z različnimi težavami in problemi, saj ni imela zadosti instrumentov, not in finančnih sredstev. Toda s trdno voljo samih takratnih godbenikov so bile vse te težave premagane.

Delo in nastopi godbe v letu 1976

Ob prihodu novega dirigenta tov. prof. Zupanca Franca je godba še bolj zaživela, pa čeprav nas je nekaj godbenikov zapustilo. To praznino je novi dirigent kmalu nadoknadil z novimi in mlajšimi godbeniki.

Godba je sodelovala na vseh nastopih kamor je bila poklicana, ne samo doma temveč v širši celjski regiji, ne glede na vremen-

Marjan Cvek: »Godba nima prostorov...«

Člani naše godbe na pihala so se na občnem zboru marsikaj dogovorili. Med drugim tudi o bogatem programu kulturne dejavnosti godbe.

Izobraževanje odraslih

(Nadaljevanje s 4. strani)

res ne moremo zamisliti dobrega poslovanja, medtem ko to pišemo, že uresničila.

Cernelč Jože, referent za izobraževanje je dober mentor in

- starost od 15—20 let
- starost od 20—25 let
- starost od 25—30 let
- starost od 30—40 let
- starost nad 40 let

tovariš tistim, ki se izobražujejo. Teh pa ni malo. Sedanja skupina šteje 111 slušateljev, ki so vpisani v 5., 6., 7. in 8. razred.

Starostni pregled slušateljev je naslednji:

10 slušateljev ali 9,00 %
43 slušateljev ali 38,70 %
28 slušateljev ali 25,30 %
26 slušateljev ali 23,40 %
4 slušatelji ali 3,60 %

Oddelek za izobraževanje ima zelo odgovorno delo, ki ga kot vidimo po uspehu, zelo dobro opravljata navedena dva delavca, ki storita vse, kar moreta, da bi čim večje število njihovih sodelavcev doseglo osnovnošolsko izobrazbo. Oddelku želimo mnogo uspehov pri tem tako plemenitem in odgovornem delu.

ej

Jože Drolle: »Samoupravljanje zahteva razgledanega človeka...«

Jože Černelč: »Pomagam, kolikor morem.«

**VKLJUČUJTE SE
V IZOBRAŽEVAL-
NE TEČAJE!**

bi delovanja preživljala večkrat hude čase in le vztrajnim fantom, sedaj že možem v letih gre vse priznanje, da se je godba na pihala ohranila in se razvijala vse do današnjih dni.

V najhujših dneh, ko je bilo vprašanje njenega obstoja in vzdrževanja na kocki, so ji pomagali vsi člani kolektiva, ki so se potom ankete odločili, da ostane godba v kolektivu, ki jo bo tudi vzdrževal. Od takrat pa do danes je tako ostalo in bo tako tudi vnaprej. Godba na pihala bo še izvrševala svoje kulturno poslanstvo med našim delavstvom in vzgajala mlade godbenike.

Na zadnjem občnem zboru so člani godbe pregledali svoje delo. Poročilo o tem je dal dosednji predsednik godbe na pihala EMO Marjan Cvek. Dajemo kratak povzetek iz tega poročila.

Ob pregledu dela naše godbe je prav, da že v začetku poročila omenim 30-letnico njenega obstoja. Godba na pihala je bila ustanovljena leta 1945. Sestavljali so jo večina delavci našega podjetja, ki še danes aktivno sodelujejo. Ti so: Zagožen Ivan, Zagožen Martin, Podlinšek Jože, Mi-

ske nevšečnosti, kakor so: vročina, de ali sneg. V letu 1976 je godba imela skupaj 62 nastopov. To so proslave, parade, komemoracije in pogrebi. V čast štejemo sodelovanje na vseslovenski proslavi ob 100-letnici rojstva Ivana Cankarja, katera je bila julija v Šentvidu pri Stični. Skupno s pihalnim orkestrom štorskih železarjev smo častno in kvalitetno nastopili in dosegli velik uspeh.

Za nastope in uspehe, katere smo dosegli v preteklem letu, gre priznanje vsem godbenikom, posebno pa tov. prof. Francu Zupancu.

Odbor godbe je vse potrebe in zahteve sproti reševal. Zavzemal se je za napredek in kvaliteto godbe ter skupaj z dirigentom reševal vse probleme. Nabavljeno je bilo nekaj novih instrumentov, notnih knjižic, novega arhiva itd. Vse to je godba plačala iz svojih lastnih sredstev. Za druge večje potrebe je vodstvo podjetja vedno pomagalo. Veliko razumevanja za potrebe godbe so pokazali gl. direktor Miro Jančigaj, Mihaelin Angelca, Veninšek Stane in Anton Rojec.

(Nadaljevanje na 8. strani)

RAZPRAVA O ŽIVLJENJSKIH IN DELOVNIH POGOJIH DELAVCEV

Republiški odbor sindikata kovinske industrije je na svoji zadnji seji v lanskem letu obravnaval poročilo o življenjskih in delovnih pogojih zaposlenih. To točko dnevnega reda so temeljito obravnavali, saj zadeva vsakega posameznika na delovnem mestu, vpliva na počutje pri delu in obenem pomeni izvajanje tega programa, varnost posamezniku, da se vrne zdav z delovnega mesta. Iz poročila republiškega inšpektorja, ki je sodeloval na seji, je bilo povedano o uspehih pri zaščiti delavca pred nesrečami in v zboljšanju pogojev dela, hkrati pa tudi obtožbo, da se v nekaterih kolektivih odrekajo programov varstva pri delu, odrekajo se moderni tehnologiji, slabijo si zdravstveno preventivo, vse na račun, da je sedaj konjunktura in ni časa za delavčeve probleme. Seveda so taka početja kratkovidna.

Na osnovi takih razprav in programov nadaljnjih aktivnosti za boljše pogoje dela je republiški odbor sprejel naslednje sklepe, ki naj bodo vodilo pri nadaljnjem delu tudi sindikalnih odborov po TOZD in ne samo služb varstva pri delu.

Pri vsaki novi investiciji se morajo zagotoviti sredstva za varne in zdrave pogoje dela in za odpravo škodljivih vplivov onesnaževanja zraka, visoke temperature, hrupa in vibracij ipd. Sindikat mora zagotoviti, da se že pri projektiranju, izgradnji novih ali rekonstrukciji starih objektov, v samoupravnih splošnih aktih tczdov predvidijo nevarni in zdravi pogoji dela kot sestavni del nove tehnologije in samoupravne organizacije dela.

Positivne izkušnje in rezultati, ki so jih dosegli v TOZD, kjer so pri delavskih svetih formirali odbore za delovno okolje in zaščito na delu, ki so sestavljeni iz predstavnikov delavskega sveta, sindikata, medicine dela idr., naj se čim bolj intenzivno prenašajo v vse TOZD. Sindikati se bomo zavzemali za to, da bi se taki odbori obvezno formirali v vsakem tozdu.

V vsaki TOZD morajo OOS v sodelovanju s strokovnimi službami, samoupravnimi organi, SIS zdravstvenega in pokojninsko-invalidskega zavarovanja in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami analizirati občasno ali stalno pogoje dela in ukrepati povsod tam, kjer obstaja nevarnost škodljivega delovanja in še zlasti tam, kjer so delavci izpostavljeni nevarnostim poškodb, profesionalnih obolenj in boleznim in kjer so zaposleni invalidi, žene, mladina in učenci v gospodarstvu.

Sindikat se mora zavzemati, da se bodo v vsaki organizaciji združenega dela sprejemali programi za varstvo pri delu in izboljšanje delovnih pogojev kot sestavni deli razvojnih planov vsake TOZD, s čimer bi omogočili stalno humanizacijo dela, podaljševali delovno in življenjsko dobo delav-

ca, povečevali produktivnost dela, proizvodnjo in dohodek.

Sindikat mora nastopati proti ustaljenim mnenjem in praksi, da s pomanjkanjem sredstev opravičujemo neustrezno varstvo delavca.

Sindikati se bomo zavzemali na vseh nivojih svoje organiziranosti za izdelavo planov in akcijskih programov varstva pri delu in izboljševanja delovnih pogojev.

Zdravstveno varstvo v celoti, zlasti pa še medicina dela mora biti usmerjena k preprečevanju profesionalnih obolenj, poškodb in se mora mnogo več posvečati preventivi, ne pa zgolj kurativi. Način organiziranja medicine dela mora biti tak, da bo v prvi vrsti prišla do izraza njegova preventivna funkcija. Zato bi bilo potrebno medicino dela uvesti v vse kolektive, ker bi s preventivnimi ukrepi zagotavljali delavcem boljše zdravstvene pogoje in pokazali tudi na potrebo menjanja tehnologije in smeri ter sprememb, izboljševanja proizvodnih procesov in organizacijo dela.

Sindikati se moramo zavzemati, da se v vseh OZD s samoupravnim splošnim aktom določajo delovna mesta s posebno težkimi pogoji dela in na bazi medicinskih in drugih strokovnih dognanj določi potreben način dela in zaščitni ukrepi za delavce na teh delovnih mestih.

Sindikati ne moremo podpirati razreševanja neugodnih težkih in škodljivih pogojev dela prek inštituta beneficirane delovne dobe. Smer delovanja sindikata je v odpravi težkih in škodljivih delovnih pogojev, ne pa v benefikaciji delovne dobe in s tem praktično v uzakonjenju takih delovnih pogojev.

Sindikat se mora zavzemati, da se delovnim invalidom po daljšem zdravljenju ali poklicni rehabilitaciji nudi ustrezna pomoč v privajanju na delo za namenom, da bi delovni invalidi dosegli vsaj povprečni delovni učinek.

Sindikat mora dati tudi vso podporo inšpekciji dela in vztrajati na realizaciji zahtevanih ukrepov.

Vsakega delavca mora strokovna služba ob vstopu na delo in v teku dela spoznavati z neposrednimi nevarnostmi na delovnem mestu, s preventivnimi ukrepi in zaščitnimi sredstvi in mora biti usposobljen za njihovo uporabo.

Varstvo pri delu mora postati sestavni del programa osnovnega in strokovnega izobraževanja.

Potrebno je na vseh nivojih izobraževanja, zlasti pa neposredno na delu, stalno širiti kulturno, zdravstveno in tehnično prosvetljenost in doseganje znanja, spretnosti in delovnih navad za

varno delo. Vsakdo, ki je zadolžen za varstvo pri delu od delavcev prek strokovnih služb za varstvo pri delu do samoupravnih in poslovnih organov — mora nositi odgovornost glede na pooblastila, ki jih ima. Realizacija omejenih ukrepov in akcij pa je pogojena tudi z uspehom akcije, ki jo sindikat vodi na drugih pod-

ročjih izboljševanja delovnih in življenjskih pogojev. To še zlasti velja za boljše prilagajanje delovnega časa, omejevanja in odpravljanja nadurnega dela, boljše organiziranje odmora, rekreacije, organiziranje prevoza na delo in z dela, toplega obroka, stanovanja, itd.

Kotnik Fric

Sindikat in zakon o združenem delu

Varstvo pravic delavcev

Pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev iz delovnega razmerja so v temelju urejeni z Ustavom SFRJ, natančneje pa se urejuje z zakonom o združenem delu v členih od 220 do 226 s tem, da je delavcem prepuščeno, da posamezna pomembna vprašanja urejajo v TOZD s splošnim samoupravnim aktom, ki mora biti v skladu s samoupravnim sporazumom o združevanju TOZD v delovno organizacijo.

Da bi imeli vpogled v družbeno vlogo sindikata v varstvu pravic delavca iz delovnega razmerja, moramo pomembna vprašanja urediti s samoupravnim splošnim aktom. Pripominjamo, da je to, kar je urejeno s tem aktom mnogokrat osnova za uresničevanje pravic delavca iz delovnega razmerja.

S samoupravnim splošnim aktom so med ostalimi delavci dolžni v skladu z zakonom o združenem delu, da uredijo: pogoje, katere mora delavec izpolnjevati za opravljanje del na delovnem mestu, posebna pooblastila delavca, ki delajo na vodilnih delovnih mestih, raspored in trajanje delovnega časa, pogoje za razporejanje delavca na delovna mesta in pogoje za prenehanje delovnega razmerja delavca. Poleg navedenih vprašanj so delavci dolžni urediti s samoupravnim splošnim aktom tudi osnove in merila za razporejanje dohodka v TOZD, osnove in merila vrednotenja rezultatov dela, kriterije za delitev sredstev za osebne dohodek in način izkazovanja, obračunavanja in izplačevanja osebnih dohodkov.

Delavci imajo pravico, dolžnost in so odgovorni, da uredijo varstvo pri delu, pravico do izobraževanja in strokovnega usposabljanja, pogoje in način koriščenja letnega dopusta in vprašanja, katera se nanašajo na odsotnost delavca z dela.

Nenazadnje imajo delavci pravico obveznosti in odgovornosti, da uredijo vprašanja, katera se nanašajo na zaščito žena, mladih in invalidov, zdravstveno in tehnično zaščito, zaščito človekovega okolja.

Če samoupravni splošni akti o pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev v tozdi niso usklajeni s samoupravnim sporazumom o združevanju TOZD v delovno organizacijo, ali če obstajajo odpori, da se samoupravni splošni akti uskladijo z zakonom o

združenem delu, je dana možnost sindikata, da sproži postopek pred sodiščem združenega dela s ciljem uskladitve samoupravnega splošnega akta.

V pogojih, kadar so samoupravni splošni akti usklajeni s samoupravnim sporazumom in zakonom, lahko v praksi pride do kršitev oziroma oviranja uresničevanja samoupravnih pravic delavca iz delovnih razmerij.

Razlogi so lahko dvojni: Prvič je delavec lahko oviran v svojih samoupravnih pravicah iz delovnega razmerja od strani posameznikov ali skupin v TOZD, drugič, če delavec ni informiran o svojih pravicah, obveznostih in odgovornostih.

220. člen ZZZ določa: delavec v združenem delu ima v skladu z zakonom pravico zahtevati varstvo svojih pravic pri samoupravnih organih, pri sodišču združenega dela in pri drugih sodiščih, kakor tudi pri drugih pristojnih organih.

Zahtevo za varstvo pravic mora vložiti delavec pri organu, ki ga določa statut TOZD v 30 dneh od dneva, ko je zvedel za kršitev pravice oziroma od dneva, ko mu je bila vročena odločba, s katero je bila kršena njegova pravica (221. člen).

Pristojni organ TOZD mora odločiti o zahtevi delavca v 30 dneh od dneva, ko je bila vložena. Delavec ima pravico biti navzoč, ko se obravnava njegova zahteva, in se izjaviti o dejstvih, ki so pomembna za odločanje (222. člen).

Praden odloči o delavčevi zahtevi, je pristojni organ v temeljni organizaciji dolžan zahtevati mnenje sindikata.

Sindikat lahko na zahtevo delavca ali z njegovo privolitvijo zastopa delavca pri uveljavljanju njegove pravice.

Če delavec ne začne postopka za varstvo svoje pravice ali odkloni, da bi ga sindikat zastopal, gre pa za kršitev samoupravne pravice nasploh, lahko začne postopek za njegovo varstvo sindikat. Sindikat lahko sodeluje v postopku pred pristojnim organom v temeljni organizaciji.

Če ni zadovoljen z odločitvijo, če pristojni organ v temeljni organizaciji ne odloči v 30 dneh od vložitve zahtevka, ima delavec v nadaljnjih 30 dneh pravico zahtevati varstvo pravic pri sodišču združenega dela. Varstvo pravic pri sodišču ne more zahtevati delavec, ki se ni najprej obrnil na (Nadaljevanje na 8. strani)

Plodno delo klubov LT

Ta mesec potekajo občni zbori klubov našega društva ljudske tehnike. Vsi klubi polagajo račun svojega dela v preteklem letu in načrtujejo delo za letošnje leto. Po končanih občnih zborih klubov bo sledil občni zbor društva LT, o katerem bomo še pisali.

Jože Podlinšek: »Želimo pomagati sodelavcem pri strokovni izobrazbi...«

Dne 4. 2. 1977 je bil občni zbor kluba modelarjev in fotokino kluba. Oba kluba sta v svojih poročilih opisala svoje uspešno delo, ki se je odvijalo po načrtu, sprejetem v začetku leta.

Valentin David: »Umetnost fotografije je dostopna vsem...«

Fotokino klub je posnel nekaj filmov, o katerih smo v lanskem letu že pisali ter organizirali tečaje za fotoamaterje. Klub modelarjev pa je prejel na domačih in mednarodnih tekmovanjih več odličij, pohval in priznanj. Modelarji so kot posamezniki in kot ekipa dosegli vrhunske rezultate v tekmovanjih.

Na občnem zboru so izvolili vodstvo klubov ter delegate za občni zbor društva LT. Modelarji so izvolili za svojega vodjo kluba dosedanjega dolgoletnega požrtvovalnega delavca Zagvozda Edija, člani fotokino kluba pa dosedanjega namestnika vodje tega kluba Končan Konrada. Dosedanji dolgoletni vodja kluba David Valentin, ki ima velike zasluge za razvoj fotokino kluba, je odšel v zaslužni pokoj. Kljub temu pa bo še nadalje pomagal pri vzgoji mladih fotoamaterjev in razvoju

Clani podvodnega kluba so se na občnem zboru dogovorili o letošnji dejavnosti. Pričakujejo mnogo napornih vaj.

VKLJUČUJTE SE V KROŽKE IN KLUBE NAŠEGA DRUŠTVA LT EMO!

Orodjarji so na občnem zboru ugotovili, da so bile naloge v preteklem letu uresničene in sprejeli program za leto 1977.

Clani foto-kino kluba so se na občnem zboru dogovorili o delu v letošnjem letu. Program je zelo obširen.

Erih Šalekar: »Vsak si lahko pridobi strokovno znanje pri LT...«

Anton Krebs: »Pričakujemo vključitev mladih v naš podvodni klub...«

fotografske dejavnosti nasploh. Vsi prisotni so se tovarišu Davidu Valentinu zahvalili za dolgoletno požrtvovalno delo z dolgim aplavzom, ko je predlagal namesto njega za vodjo kluba tovariša Končana.

Oba kluba sta sprejela tudi bogat program dela za letošnje leto.

ej

OBVESTILO

V pisarni tovarniškega komiteja ZK si lahko člani ZK izposodijo naslednje knjige:

- Trideset let socialistične Jugoslavije,
- Narodna vlast i socialistička demokracija 1943 do 1963,
- Jugoslavija in svet,
- Kongresi naše partije,
- SSSR Zemlja oktobra in
- TITO srečanje z državniki.

EMO - ljubezen in spomin

Pod tem naslovom nam je poslal naš nekdanji sodelavec Čedomir Deletič pismo, ki zveni nekoliko sentimentalno, vendar ga preveva skrb za podjetje, ki mu je omogočilo, da je dosegel visoko izobrazbo. Kaj pomeni njegova sentimentalnost, presodite sami.

Sigurno se tudi Ti spominjaš, da sva se spoznala skoraj dvajset let tega. Prvič sem Te videl ob strokovni ekskurziji kot mlad in reven študent. Takoj si mi bila všeč. Mislim, da sem se takrat že odločil, da boš moja ljubezen.

Tudi Ti si takrat potrebovala ljubezen in mladost. In prišli smo šolani, mladi in neizkušeni. In tudi nerodni. Tako je vedno v prvi in iskreni ljubezni. Želeli smo Ti zagotoviti ne-le dolgo življenje temveč tudi ohraniti tvoje zdravje in lepoto. Zato smo ti ne-kateri dajali in želeli dati čimveč. Vse. Kljub temu se mi zdi, da Ti nisem dal toliko kolikor sem želel. Verjetno nisem mogel. Tudi Ti si nam veliko dala. Zato smo Ti še danes hvaležni.

Bila si vzgojena v tradicionalnem duhu in stilu. To nas je oba motilo. To in končno vsiljenci in vsiljivci so nas kljub temu ločili. Veliko nas je šlo iz tvojega

naročja ne da bi si to želeli. Toda ljubezen je ostala — prijetna in trpka. To se je pokazalo tudi ob zadnjem srečanju. Bila sva veselo vznemirjena in istočasno resno zaskrbljena zaradi tvoje rane, ki te zdeluje vsled posledic tistega zaradi česar sva se morala ločiti.

Toda jaz verjamem v tebe. Moraš se osvežiti, popraviti kri in nato postopoma zdraviti rane. Moraš sprejeti in upoštevati nego. A tisti, ki Te resnično imajo radi ne bodo skrbeli za tvoje zdravje le 8 ur dnevno. Zaradi ljubezni in v ljubezni (ki še obstaja) se veliko doseže. Zelo si želim, da bi Ti moja ljubezen, spoštovanje in hvaležnost nekaj pri tem pomenila. Toda to je najbolj odvisno od tistih, ki so sedaj s Teboj.

Končati moram. Prejmi lepe pozdrave in nasvidenje.

Čedomir Deletič

SINDIKAT IN ZAKON O ZDRUŽENEM DELU

(Nadaljevanje s 6. strani)
zato pristojni organ v temeljni organizaciji, razen če uveljavlja denarno terjatev (224. člen).

V 225. členu zakon določa, da mora poslovni organ ali pooblaščen delavec v temeljni organizaciji izvršiti v 15 dneh pravno-močno sodno odločbo v postopku za varstvo pravic delavcev. V kolikor ne izvrši odločbe v roku poslovnodni organ s tem zagreši hujšo kršitev delovne dolžnosti.

Varstvo pravic udeleženca, ki se je prijavil na oglas oziroma razpis, se uporablja v primeru, če je bil izbran kandidat, ki ne izpolnjuje pogojev, ali kandidat, ki se ni prijavil v objavljenem roku, ali če je bil kako drugače prekršen postopek za izbiro prijavljenih kandidatov. Določbe tega zakona, ki se nanašajo na varstvo pravic delavcev (226. člen).

Statut zveze sindikatov Jugoslavije v več svojih določilih obvezuje osnovno organizacijo sindikata, da se bori za to, da se v samoupravnih splošnih aktih o pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev iz delovnega razmerja uredijo vsa vprašanja, katera zadevajo pravice delavcev iz medsebojnih razmerij, predvidenih v zakonu o združenem delu.

Osnovna organizacija sindikata je dolžna, da poda svoje mnenje organu upravljanja v temeljni organizaciji združenega dela, kateremu se je delavec obrnil za varstvo pravic iz delovnega razmerja, da zastopa delavca pri uveljavljanju njegovih pravic in da sproži postopek za varstvo njegovih samoupravnih pravic nasploh.

S. P.

TRIDESET LET GODBE

(Nadaljevanje s 5. strani)

Odbor je tesno sodeloval s člani godbe ter upošteval njihove potrebe zato tudi ni bilo med odborom in članstvom nobenih nesoglasij. Vaje so redno potekale vsak torek in petek od 13. do 15. ure. Obisk teh je bil kar zadovoljiv.

Zgodilo se je večkrat, da so mo-

rale vaje odpasti. Z novimi prostori bi lahko vse to nadoknadili, vendar v takšnem okolju in stiski je to bilo nemogoče. Posamezni člani odbora so vestno opravili svojo dolžnost, to velja predvsem za blagajnika Dragota Cveka, ki je skrbel za finančna sredstva in Vendija Vidca, ki vzorno urejuje arhiv.

OSNOVNOŠOLSKO IZOBRAŽEVANJE V EMO

VPIS V 7. IN 8. RAZRED OSEMLETKE

Člani kolektiva, ki nimajo končane osemletke, se lahko vpišejo v 7. in 8. razred. Vpisujejo v izobraževalnem centru EMO, Kidričeva 3 — stara tehniška šola II. nadstropje. Tu dobite vse potrebne informacije.

Za vpis potrebujete:

— zadnje šolsko spričevalo, ki je lahko uspešno oziroma ne-uspešno

— sliko 4 × 6 za indeks

Evidenčno vpisujemo tudi v 5. in 6. razred.

Datum vpisa: 5., 6. in 12. marec 1977 ob 7. uri.

HIGIENA VIDA

Človek z normalnim vidom vidi jasno v daljavo in se pri gledanju ne utruja. Pri čitanju sedi obrnjen naravnost proti mizi, kjer leži v srednji bralni razdalji triintrideset centimetrov od oči oddaljena knjiga. Čtivo naj bo osvetljeno dobro in z leve strani proti naši desni roki. Osvetlitev z dnevno svetlobo je bolj zdrava kakor z umetno, vendar se direktne sončne svetlobe izogibajmo. Jakost osvetlitve delovnega mesta merimo v luksih (lux — izg. luks = merilna enota za svetlost) s posebno pripravo. Čitanje leže za oči ni primerno, ker si pri ležanju knjigo navadno preveč približamo očem, je slabo osvetljena in zato tako čitanje utruja oči.

Tisti z nizko kratkovidnostjo delajo na bližino brez težav, na daljavo pa vidijo slabše, kar je odvisno seveda od stopnje kratkovidnosti. Če smo predpisali taki osebi očala, naj jih nosi stalno. Visoko kratkovidne osebe naj se izogibajo sunkovitih gibov glave, ki lahko povzročijo odstop mrežnice.

Daljnovidni z nizko stopnjo daljnovidnosti ne potrebujejo očal, če nimajo pri delu težav. Če se težave pojavijo pri bližinskem delu, naj dobi tak daljnovidni očala za čitanje in sploh za delo na blizu. Sicer jim pa očala ni potrebno nositi. Pri višjih stopnjah daljnovidnosti je nošnja očal potrebna za bližinsko delo in za gledanje v daljavo. Tedaj se nosijo očala stalno. Daljnovidni, ki tudi škili, mora nositi stalno taka očala, ki napako v lomu žarkov popolnoma popravijo.

Ko nastopi s 45. letom starovidnost, takrat dobijo ljudje, ki so prej normalno videli, očala za bližinsko delo. Rabijo jih le pri čitanju in drugem delu na bližino, sicer jih ne nosijo, saj na daljavo še vedno vidijo normalno.

KDAJ POLIGON V CELJU?

Mnogo govorimo in pišemo o tem, da je treba bodoče voznike čim bolj pripraviti za kasnejšo varno vožnjo v vse bolj gostem prometu. Govorimo tudi o tem, da bi se morali kandidati poučevati — še posebej v začetku — na za to pripravljenih poligonih. Žal pa ni enega takšnega poligona nimamo v Celju. Že dolgo se o nujnosti takšnega poligona pogovarjamo, nič konkretnega pa še vedno ni storjenega.

Imamo cestni poligon smrti. Vsi se pritožujemo nad davkom, ki ga takšen poligon jemlje. Dobro bi bilo, da bi vsi zainteresirani za to čimprej ali bolje rečeno takoj stopili skupaj in omogočili gradnjo prepotrebne objekta. Združiti je treba sredstva. voljo in željo pa bo! V obratnem primeru bomo lahko še vedno samo ugotavljali, kaj rabimo in kako so naši novi vozniki slabo pripravljeni za hitro in pravilno reagiranje na cestah.

Gradnja poligona v Celju je brez dvoma ena izmed prioritarnih nalog za bodoče delovno obdobje!

OBVESTILO

Prevoze s tovarniškim avtobusom za leto 1977 bomo vpisovali dne 21. 2. 1977 od 10.30 dalje v splošni službi.

Vpis lahko prijavijo predstavniki družbenopolitičnih organizacij, direktorji tozdov, vodje obratov ter vodji samostojnih služb.

Zaradi nepredvidenih ovir je možno avtobus odjaviti šest dni pred javljenim datumom odhoda. V kolikor prijavljenci ne odjavijo avtobusa v omenjenem roku, nosijo stroške, kot da so potovali in se bo vsem tistim, ki avtobusa ne bodo pravočasno odjavili, izstavila faktura za plačilo.

Prednost pri vpisu imajo: družbenopolitične organizacije in kulturno prosvetna društva.

Prosimo, da vzamete to obvestilo na znanje.

Splošna služba

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage mame

DENOPOLJAC ANE

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD tovarne posede — emajlirnice za veliko razumevanje in izraze sožalja v dneh žalosti. Enako prav lepa hvala sindikalni organizaciji EMO za pomoč in izraze sožalja.

Iskrena hvala vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti ter darovali vence in cvetje.

Žalujoča hči

Danica Radakovič z družino

ZAHVALA

Ob bridki izgubi mojega dragega očeta

FRANCA PLATOVŠKA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam iz zavijalnice za izkazano pozornost in izraze sožalja v dneh žalosti, kakor tudi za pomoč in veliko razumevanje.

Iskrena hvala vsem prijateljem in znancem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoča hči Hedvika z družino

Emajlirrec

Casopis izhaja dvakrat mesečno kot glasilo delovne skupnosti EMO - Celje in ga prejemaajo člani te delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor: Emil Jejič, Fric Kotnik, Danilo Kralj, Jože Keber in Vlado Prtnemer. Glavni in odgovorni urednik: Emil Jejič. Naslov uredništva Celje, Mariborska 86, telefon 23-921, interneta 238. Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen plačevanja davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 22. 5. 1973). Tisk in klišej AERO Celje